Програма за партньорство между групата на Световна банка и България кратко представяне

април 2014 г.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СЕКТОРНО РАЗВИТИЕ

Икономически растеж и външно-икономически резултати

България се възстановява постепенно от глобалната финансова криза и свързания с нея икономически спад в Съединените щати и Европейския съюз (ЕС). До началото на кризата България се радваше на бърз растеж на брутния вътрешен продукт (БВП), възлизащ средно на 6 процента годишно за периода 2004–2007 г. След близо 5 процента спад в растежа през 2009 г., българската икономика пое пътя на възстановяване, отбелязвайки растеж от 1,8 процента през 2011 г. Но влошаването на перспективите в Еврозоната отслаби зараждащото се икономическо възстановяване. Растежът се забави оттогава и бе само 0,6 на сто през 2012 г. и 0,9 на сто през 2013 г. Нетният износ допринесе най-много за подобряването на икономическия растеж през 2013 г. Износът се повиши до 8,9 на сто, по-бързо в сравнение с 5,7 на сто при вноса, подкрепен от засилената активност в ЕС. Въпреки увеличаващото се потребление от страна на правителството, общото потребление падна поради застой при частното потребление във връзка с продължаващото нарастване на безработицата и слабото кредитиране на домакинствата. Инвестициите намаляха значително при резкия спад на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) и трайно намаляване на задлъжнялостта в корпоративния сектор. През 2013 г. брутните капиталови инвестиции бяха само 79 процента от нивото си през 2009 година. В зимните си прогнози от февруари 2014 г. Европейската комисия (ЕК) прогнозира нарастването на БВП на България да се ускори до 1,7 процента през 2014 година.

Външните дисбаланси претърпяха значителна корекция след глобалната криза. Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс намаля от 23 на сто от БВП през 2007–2008 г. до около 1 процент от 2010 г. нататък.

Общ бюджетен баланс (процент от БВП)

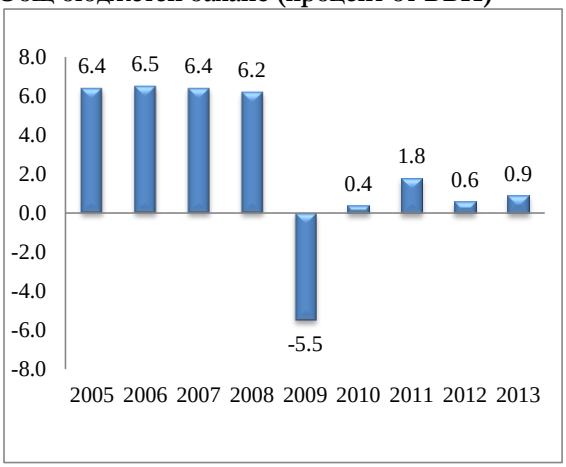

Източник: Национален статистически институт.

Текущата сметка бе дори с активно салдо през 2013 г., тъй като търговските дефицити достигнаха рекордно ниски нива. Износът си възвърна темповете, тъй като търсенето на суровини и инвестиционни стоки се покачи, особено от страна на основните търговски партньори на България (Германия, Италия и Гърция). Притокът на капитали намаля отново през 2013 г. след нарастването му през 2012 г. Спадът на капиталовите потоци през 2013 г. отрази значителните плащания на правителството по настъпилите падежи по глобални облигации и много по-големите нетни изходящи потоци, главно краткосрочни, от страна на банките в сравнение с 2012 година.

Платежен баланс по текущите операции и неговото финансиране, като процент от БВП

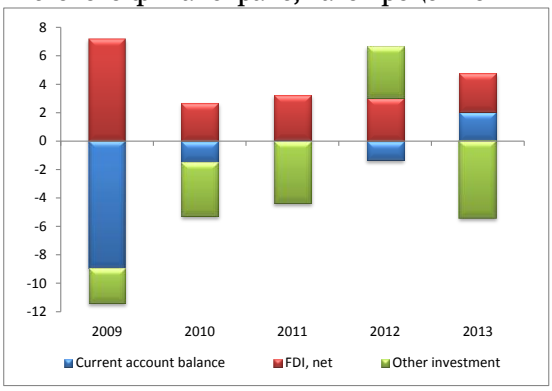

Източник: Българска народна банка

Нетните ПЧИ се стабилизираха на доста по-ниско ниво от близо 3 процента от БВП от 2010 г. насам, тъй като заемите между компаниите се свиха значително. Това развите допринесе за намаляване на външната задлъжнялост на частния сектор. Като цяло от 2008 г. насам частният външен дълг е намалял с близо 10 процентни пункта от БВП, докато държавният външен дълг се стабилизира на около 10 на сто от БВП.

В условия на влошено вътрешно търсене и банкови портфолиа, кредитирането отбеляза оскъдно нарастване. Отпуснатите на частния сектор кредити нараснаха с едва 0,3 процента през 2013 г., в сравнение с 2012 г., благодарение главно на корпоративния сектор. Отпуснатите кредити на домакинства бележат спад от 2009 г. насам. Депозитите, особено тези на домакинствата, отбелязаха стабилно нарастване, компенсирайки напълно срива в депозитите на чужденци. Успоредно с това търсенето на кредити се задържа на ниски нива, а делът на необслужваните заеми[1] намаля от 11,6 на сто през декември 2012 г. до 10,3 на сто през декември 2013 г.

Благодарение на разумната политика и стриктните правила банковият сектор остана добре капитализиран и ликвиден. Капиталовата адекватност през декември 2013 г. беше 16,8 процента, което значително надхвърля както изискваните в България 12 процента, така и 8-процентното изискване в повечето държави-членки на ЕС. Българската народна банка (БНБ) наложи още по-строг банков надзор наред с въвеждането на наблюдение върху ликвидността и стрес-тестове за банките. Подобрен бе обменът на информация с надзорните институции на банките-майки и бе създадено Звено за финансова стабилност към БНБ.

След период на значителна фискална консолидация бюджетният дефицит се очаква да се е увеличил до 1,9 процента от БВП през 2013 година. Въз основа на устойчиво намаляване на бюджетния дефицит, Съветът на ЕС приключи процедурата свръх-дефицит за България през 2012 г.[2] През 2013 година новото правителство ревизира нагоре бюджетния дефицит, за да отразява по-ниските от очакваното приходи и по-високите разходи в избрани сектори. За да финансира по-високия дефицит правителството изтегли 290 милиона евро Schuldschein заеми. Счита се, че общият брутен държавен дълг се е увеличил от 18,5 процента през 2012 г. до 19,4 процента от БВП през 2013 г., но продължава да бъде на едно от най-ниските нива в ЕС. В допълнение правителството има спестявания от около 6 на сто от БВП във фискалния резерв.

Докато приходите от фондовете на ЕС се подобриха през 2013 г. в сравнение с 2012 г., предизвикателствата в усвояването остават. Реалните приходи представляват около две трети от планирания размер, което е свързано с по-нисък от планирания инвестиционен разход. Усвояването на средства в рамките на програмния период 2007-13 г. наближава своя край през 2015 г. и въпреки че всички финансирани от ЕС проекти са договорени, само 51,3% са били изплатени до края на декември 2013 година.

[1] Размерът на нетните необслужвани кредити с просрочие над 90 дни се изчислява, като от брутната им стойност се приспадат направените разходи за обезценка.

[2] Процедурата по свръх-дефицит се стартирана от Европейската комисия срещу държави членки на ЕС, които надвишават бюджетния таван от 3% от БВП, наложен от Пакта за стабилност и растеж на ЕС.

Фискален баланс (процент от БВП)

Източник: Евростат

Въпреки че 2013 г. бе нестабилна в политическо отношение България успя да запази относително стабилна макроикономическа позиция. Продължавайки напред България е изправена пред две основни социално-икономически предизвикателства: на първо място е бързо застаряващото население, което води до най-голямото намаление на населението в трудоспособна възраст в света, а на второ място е спешната нужда от ускоряване на приближаването към жизнения стандарт с този в ЕС. В хода на само три десетилетия, България се превърна в третата държава в Европа с най-застаряващо население, а от 2050 г. един на всеки трима българи се очаква да бъде по-възрастен от 65 години и само един от двама ще бъде в трудоспособна възраст. В същото време България остава най-бедната страна в ЕС. Според Националната програма за реформи през 2010 г. процентът на хората, живеещи в бедност или социално изключване, е 49,1 процента.

Иновации, образование и социално включване

Докладът на Световната банка *"Смекчаване на икономическото въздействие на застаряването на населението: Възможни варианти за България"*, показва, че застаряването на населението може да увеличи натиска върху бюджета и да възпрепятства икономическия растеж. В доклада се твърди, че колкото по-висок е икономическият растеж толкова по-лесно ще бъде за България да се справи с това предизвикателство. Повишаване на съотношението население - работна сила може да смекчи намаляването на работната сила, но не и да го спре. Подобряването на растежа на производителността на труда е от ключово значение за смекчаване на ефекта от демографските промени, тъй като подобрява възможностите за заетост, повишава спестяванията на домакинствата, увеличава икономическия растеж и намалява държавния дълг в бедеще.

Друг доклад на Световната банка *„За интелигентен растеж:: Как научните изследвания и иновации да работят за България“* се фокусира върху иновациите и разкрива, че България отделя едва половин процентен пункт от БВП за научни изследвания и развитие (R&D), при средно 2 процента в ЕС. Въпреки че през последното десетилетие износът на България е нараснал както в абсолютно изражение, така и на глава от населението (60 процента от БВП се формират от износ), в неговата структура продължават да доминират продукти от традиционната и установена индустрия, се посочва в доклада. В действителност едва 3 процента от българския износ са високо-технологични продукти, което е значително под средните за ЕС-27 16 процента. Докладът прави заключението, че за придвижване нагоре по веригата на добавената стойност, иновациите ще бъдат от решаващо значение за онези промишлени отрасли, в които България има сравнително предимство.

Продължаването на процеса на реформи в предуниверситетското образование в България бе подкрепено от Световна банка чрез предоставяне на аналитични и консултантски услуги, свързани с изработването на нови проектозакони за предучилищното и училищното образование. Чрез навременни съвети по политиките и аналитична работа по искане на правителството Световната банка предостави модели за добри практики и възможности за

подобряване на училищното ръководство и управление чрез насърчаване на родителското участие в процеса на вземане на решения в училището, укрепване на системата за оценяване на учениците, както и разработване на модели за измерване приноса на училищата към образователните резултати на учениците. В отговор на искане от страна на правителството, Световната банка приложи своя новосъздаден инструмент за всеобхватна оценка, наречен ***Системен подход* за *по-добри образователни резултати*** **(САБЕР)** в областта на политиките, засягащи учителската ефективност и развитието на работната сила, както и развитието в ранна детска възраст.

България трябва да подсили институционалната си и стратегическа рамка за развитие на работната сила на базата на прогнозни приоритети за подготовка на работната сила за бъдещите икономически реалности. За да може България да укрепи системите си за развитие на работната сила, следва да разгледа: (а) отлагане на професионалното образование и обучение за периода след приключване на задължителното образование, (б) прилагане на рутинна оценка на необходимостта от нови умения, (в) преразглеждане и реформа на системата за професионално образование и обучение (ПОО), чрез оптимизацията на училищата и модернизиране на учебната програма, както и (г) гарантиране на по-тясно сътрудничество с работодателите на всички равнища. Това са основните заключения от доклада за ***„Развитие на работната сила SABER“***, който диагностицира политиките и институциите за развитие на работната сила в страната и идентифицира препятствията и възможностите за укрепване на качеството и приложимоста на системите за образование и обучение.

Качеството на учителите е основният фактор за постиженията на учениците. Още повече, че няколко последователни години на изключително добро

преподаване могат да компенсират пропуските в обучението на учениците в неравностойно положение. Това е основният принцип, който оформя рамката за оценяване на политиките на учителите в България, с помощта на диагностичния инструмент ***"Saber учители".*** Докладът за България предоставя цялостен преглед на програмите и политиките, засягащи ефективността на учителите в България и предлага редица ключови насоки за развитие на политиките, включително (а) укрепване на системата от стимули, за да се привлекат най-добрите и най-талантливите преподаватели, (б) усъвършенстване на системите за мониторинг на процесите на преподаване и учене, и (в) по-ефективно съответствие между уменията на учителя и нуждите на ученика, също така (г) да се гарантира, адекватна практическа подготовка на учителите. Рамката на анализа и някои от основните констатации и препоръки са отразени в проекта на "Стратегия за развитие на Педагогическите кадри", изготвен от правителството на България.

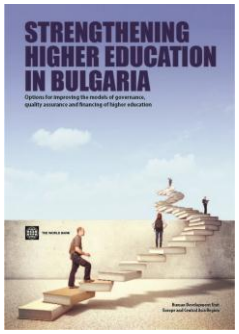

Световна банка проведе задълбочен преглед на управлението, финансирането и осигуряването на качество на висшето образование в България и даде тласък на диалога между заинтересованите страни с цел да се идентифицират приоритетните области на реформа за повишаване на качеството, ефективността и отчетността на институциите за висше образование.

Подкрепеният от Световна банка *Проект за социално включване* има за цел да подобри възможностите в ранна възраст на деца от маргинализирани групи, включително от ромски произход. Проектът ще подпомогне деца на възраст под седем години от бедни и социално уязвими

семейства, както и деца с увреждания, да се подготвят за училище. Поради тежкото си социално положение много уязвими деца достигат училищна възраст и тръгват на училище без необходимата предварителна подготовка. Те нямат еднаква стартова позиция с техните връстници и често отпадат от училище на твърде ранен етап. Проектът трябва да подобри положението на тези деца чрез прилагане на механизмите за ранно включване, опазване на тяхното здраве и предоставяне на образователни възможности, както и чрез работа с родителите преди навършване на училищна възраст от децата. Очаква се проектът да допринесе за изграждането на устойчива програма за подготовка за училище чрез подкрепа за по-доброто усвояване на средствата от Европейския социален фонд.

Ромите представляват голямо етническо малцинство в България и са сред най-бедните граждани на страната. Един от всеки трима роми живее в крайна бедност, печелейки по-малко от 4.30 щ.д. на ден, в сравнение с живеещите в крайна бедност един от 20 жители от останалата част от населението. Наскоро изготвеният доклад, *Равенство между половете и приобщаване на ромите: гледната точка на четири ромски общности в България*, разглежда равенството между половете, като ключов фактор за включване и се опитва да намери отговори на въпроса как равенството между половете засяга взимането важни житейски решения в живота на българските роми, когато става въпрос за образование, трудова заетост и брак.

Необходима е модернизация на здравния сектор, за да се справи страната с възникващите нужди на застаряващото население и за да се изравни качеството на живот с европейските стандарти. Изготвеният анализ *„Бележки по политиката за реформа в здравния сектор"* подчертава, че докато се налага да се заделят повече от публичните разходи за здравеопазване, то всяко увеличение трябва да бъде придружено от подобряване на ефикасността и ефективността на системата, за да има разумно използване на ресурсите и да се гарантира предоставянето на по-добри здравни резултати. Анализът се фокусира върху три области, в които с решителни и незабавни действия бързо могат да бъдат постигнати резултати, както и да се подобри престоя на българските граждани в здравната система, а именно: болници, амбулаторни грижи, както и лекарствената политика.

Инфраструктура

С цел повишаване на конкурентоспособността на страната и ускоряване на икономическия растеж, българското правителство определи за свой приоритет по-доброто усвояване, управление и оползотворяване на средствата от фондовете на ЕС и в частност за развитие на инфраструктурата. Това бе сериозно предизвикателство предвид оценката в Доклада за конкурентоспособността 2013-2014 на Световния икономически форум, в който България заема 102-ро място от 148 страни по качество на съществуващата инфраструктура. България се стреми към засилване на ефекта от европейските фондове чрез финансиране и подкрепа от международните финансови институции (МФИ) като Европейската инвестиционна банка (EIB), Европейската банка за възстановяване и развитие (EBRD) и Световната банка. През 2010 г. Световна банка подписа Меморандум за разбирателство за активизиране на сътрудничеството в областта на развитие на инфраструктурата на България.

В отговор на искане от страна на правителството на Република България през март 2013 г. за кратко време бе изготвена от Световната банка диагностична оценка на проблемите и предизвикателствата в българския енергиен сектор. Докладът цели да подпомогне правителството в дискусията за това как да се подобри общественото доверие в управлението на енергийния сектор, как да се повиши на финансовото състояние на сектора, както и да се осигури необходимата подкрепа за бедните домакинства, така че те да могат да си позволят екологично устойчиви и надеждни електроенергийни услуги.

През последното десетилетие България започна да променя своята пътна инфраструктура в съответствие с европейските стандарти. Но продължителното отсъствие на достатъчно финансиране за пътна инфраструктура стана причина за значителното изоставане по отношение на пътната поддръжка и инвестициите в пътища. Правителството пое ангажимент да подобри състоянието на пътната мрежа в цялата страна и да възроди изоставащите програми за изграждане на магистрали чрез ускорено усвояване на фондовете на ЕС и разширяване на сътрудничеството с МФИ, включително със Световна банка. Подкрепеният от Световна банка *Проект за рехабилитация на пътната инфраструктура* намали транспортните разходи чрез подобряване условията и качеството на пътната мрежа през първите години след присъединяването на страната към ЕС. Проектът е завършен успешно през юни 2013 г.. В рамките на проекта бяха рехабилитирани 307 км. от републиканската пътна мрежа; в допълнение беше разработена *Система за управление на пътните активи*, която помага на правителството за осъществяване на наблюдение на пътната мрежа и за по-добро планиране и приоритизиране на поддръжката на пътищата. Освен това бяха подготвени работни проекти за подобряване на 25 опасни пътни участъци и бе предоставен продължителен курс на обучение на българските експерти в областта на безопасността по пътищата, дългосрочното планиране, обществените поръчки и управлението на договори.

Осъществяваният с подкрепата на Световна банка *Проект за развитие на общинска инфраструктура* има за цел оказване на помощ на органите на местно самоуправление в цялата страна при планирането на инвестиции във водния сектор и подобряване на надеждността и качеството на водоснабдяването в четири общини. Проектът предвижда подкрепа при изготвянето на генерални планове за системи за водоснабдяване и канализация, покриващи цялата територия на България с изключение на София, и завършване на преустановеното преди 20 години строителство на три язовира, наред с рехабилитацията на четвърти язовир.
Всички генерални планове са вече изготвени и процедурите за избор на изпълнител за два от язовирите са в ход.
След завършването на проекта над 130 000 българи от седем общини ще имат достъп до сигурно и надеждно снабдяване с качествена питейна вода.

***Вторият проект за улесняване на търговията и транспорта* има за цел да подкрепи ангажимента на България за улесняване на търговията** чрез подобряване на капацитета, ефективността и качеството на услугите на избрани гранични пропускателни пунктове по външната граница на Европейския съюз с акцент върху Трансевропейската транспортна мрежа. Проектът цели подобряване на физическата инфраструктура на граничните пунктове, по-голяма ефективност на митническите формалности, съоръжения и процедури, както и подобрена комуникация и обмен на информация за преминаване на границата и модернизиране на дейността на граничните служби. Времето за преминаване на камиони се е подобрило значително между 2010 и 2012 г. Сега за излизане на един камион от територията на България на границата със Сърбия са нужни 33 минути при 57 минути през 2010 г. След завършването на реконструкцията на най-големия гранично-пропускателен пункт на границата с Турция, за излизане на един камион от територията на България ще са нужни не повече от 52 минути при 61 минути през 2010 г.

ПРОГРАМА НА ГРУПАТА НА СВЕТОВНА БАНКА ЗА БЪЛГАРИЯ

Изпълнение на програмата до момента

От 1990 г., когато България се присъединява към Групата на Световна банка, Банката непрестанно подпомага правителството на България в осъществяването на широк кръг реформи. Реформите, подкрепени от Банката, спомогнаха за отстраняване на причинени в миналото щети върху околната среда, за намаляване на рисковете за здравето на населението, за смекчаване на разходната тежест по време на прехода и кризата от 1995-1996 г., за намаляване на бюджетните разходи по обслужване на държавния дълг и насочване на освободените ресурси към социалните сектори, както и за подобряване на бизнес-средата. Провежданите от правителството реформи допринесоха още за увеличаването на притока на преки чуждестранни инвестиции от по-малко от 100 млн. щ.д. преди 1997 г. до над 6 млрд. щ.д. средно годишно за периода 2003-2008 г. Приватизираният банков сектор в момента е добре капитализиран, има добре действащ банков надзор и е печеливш, като предоставя по-добри услуги на бизнеса. Застрахователният сектор също бе изцяло приватизиран, а реформите в приходната администрация доведоха до увеличаване на събираемостта и по-ниски разходи за привеждане в съответствие на фирмите.

През ноември 2012 г. България отбеляза повече от 20 години сътрудничество със Световната банка. През този период Световна банка трансформира ролята си на един от основните източници на финансиране в партньор за знания, подкрепящ България за ефективно използване на фондовете на ЕС.

Програмата на Световна банка в България до момента обхваща 45 операции на Международната банка за възстановяване и развитие (IBRD) на обща първоначална стойност от около 3 млрд. щ.д. еквивалент, в това число 15 заема за преструктуриране (1,73 млрд. щ.д.), 23 инвестиционни проекта (1,12 млрд. щ.д.), един заем за намаляване на дълга (125 млн. щ.д.), четири проекта, финансирани безвъзмездно от Глобалния екологичен фонд на Банката (GEF) и две операции на Прототипния въглероден фонд на Банката (PCF), както и два проекта, финансирани безвъзмездно от Фонда за институционално развитие (IDF).

Към април 2014 г. активното портфолио на финансираните от Световна банка проекти включва три операции с първоначално договорен размер от общо 212,9 млн. щ.д. еквивалент. Наред с това е предоставена и безвъзмездна помощ в размер на 0,2 млн. щ.д от Фонда за институционално развитие (IDF) към Световна банка, а друга такава приключи през месец август 2013 г.

Дейността на Международната финансова корпорация (МФК-IFC) е важна част от стратегията на Групата на Световната банка в България. Международната финансова корпорация фокусира дейността си в подкрепа на инвестиции в частния сектор, свързани с инфраструктура и индустрии за преодоляване на климатичните промени, както и частни инвестиции в социалния сектор и селективни инвестиции в земеделието. В краткосрочен план МФК работи за адресиране на последиците от кризата в България, подкрепяйки възстановяването частния сектор и намаляването на безработицата.

Към февруари 2014 г. Международната финансова корпорация (МФК-IFC) има 38 проекта (завършени и в процес на изпълнение) на обща стойност от над 981 млн. щ.д. Най-голямата инвестиция на МФК в страната е в областта на възобновяемата енергия под формата на заем за изграждане на най-мащабния фотоволтаичен парк в България. Паркът с върхова стойност на производство от 60 мегавата (MWp) ще помогне на страната да постигне целта за 16 процента електроенергия от възобновяеми източници от общия енергиен микс до 2020 г. МФК участва и в редица значителни по обем инвестиции в различни проекти в производствения и нефтохимическия сектор, финансовите пазари и селското стопанство.

Многостранната агенция за гарантиране на инвестициите (MIGA) е предоставила 10

гаранции за периода 1994-2006 г. с общ размер от 232 млн. щ.д. Последната гаранция, предоставена от MIGA през 2006 г. е в размер на 117,8 млн. щ.д.

Портфолио на Световната банка в България
Общ размер на договорената подкрепа по сектори (в млн. щ.д.)
(към 7 март 2014 г.)

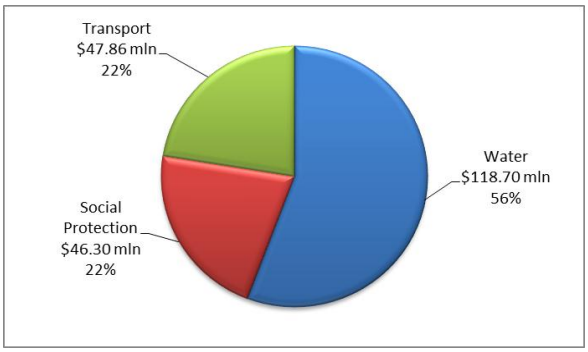

Източник: Световна банка.

Какво предстои

В тон с постиженията на България, Световната банка променя своя бизнес модел, за да подкрепи процеса на изравняване на жизнените стандарти в страната с тези в Европейския съюз. Подкрепата на банката се базира на модел на партньорство с по-голяма гъвкавост, който отразява приоритетите на България като държава-членка на ЕС. Ускоряване на процесите на интеграция в ЕС и конвергенция на жизнените стандарти са основни средносрочни цели на българското правителство. Националната програма за реформи е съсредоточена върху повишаване на конкурентоспособността за успешна реализация на стратегията „Европа 2020" за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Националната програма за реформи поставя четири ключови приоритета: засилване на растежа, включително подобряване на инфраструктурата; конкурентоспособна младеж; изграждане на най-добрата бизнес среда в ЕС и повишаване доверието в държавните институции. Наред с това правителството посочва ефективното използване на фондовете на ЕС като възможност за финансиране на публичните инвестиции и ускоряване на европейската интеграция.

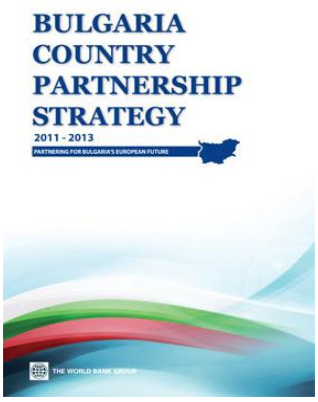

Стратегията за партньорство с България (СПБ-CPS) 2011-2013 има за цел да подкрепи България в усилията за укрепване на институциите и политиките за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Стратегията за партньорство е съобразена с уникалните предизвикателства, пред които е изправена България в европейски контекст, и е стъпила здраво върху Националната програма за реформи за изпълнение на стратегията „Европа 2020" на ЕС. Основно място в програмата на Световна банка заемат аналитичните и консултантски услуги в отговор на интереса на българското правителство към изграждане на партньорство в областта на знанието с акцент върху иновациите, допълвани от скромна програма за отпускане на заеми. Групата на Световна банка предоставя на България глобални и регионални знания и добри практики по един систематизиран и отговарящ на нуждите на страната начин, като същевременно продължава да извлича поуки от опита на България, които да са от полза и за други страни.

За постигане на тази цел Стратегията за партньорство предлага рамка на подкрепа, основана на три стълба. Първият стълб има за цел да предостави знания и консултантска подкрепа за реформи на политиките в изпълнение на избрани области от Националната програма за реформи. В рамките на втория стълб Световна банка се стреми да предостави знания и консултантска подкрепа за укрепване на институциите и капацитета за ускорено усвояване на европейските фондове. Третият стълб предвижда допълващо и избирателно предоставяне на финансиране.

Знания и консултантски услуги все повече ще се предоставят въз основа на споразумения за аналитични и

консултантски дейности срещу заплащане (RAS). Меморандумът за разбирателство между правителството на Република България и Световната банка осигурява рамката на тези договорености. Тези аналитични услуги са съсредоточени върху разработване на секторни стратегии и укрепване на институционалния капацитет в области като транспорт, води и иновации, с цел подобряване управлението на европейските фондове и използването им през текущия финансов цикъл 2007-2013 г. Новите области на услуги срещу заплащане включват хидромелиорации, здравеопазване и последващи дейности в сектор водоснабдяване.

Чрез тази програма ще се увеличи ефектът от финансираните от Световна банка аналитични и консултантски услуги, ще бъдат подкрепени и усилията на страната при подготовката за следващия финансов период 2014–2020 г.

През 2012 г. бяха подписани първите три споразумения за предоставяне от Световна банка на аналитични и консултантски дейности срещу заплащане за разработване на Национална стратегия за водоснабдяване и канализация; модернизация на Националната система за иновации на България и подобряване на пътния сектор. Аналитично консултантската услуга в подкрепа на иновациите беше приключена успешно с предоставянето на шест основни доклада, включително проектите на доклади, наречени *Управление и институционално развитие на системата за иновации на България в контекста на Стратегията за интелигентна специализация.* Правителството изяви интерес за продължение и разширение за другите две аналитично консултантски услуги, както и две нови в областта на здравеопазването и земеделието, които са в процес на подготовка.

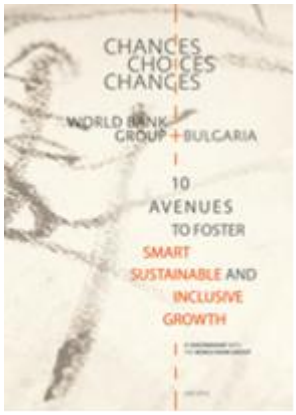

През юли 2013 г. Световната банка представи на правителството преглед на начините за насърчаване на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в 10 области на партньорство. Прегледът се основава на съвременните познания и аналитична работа на Световната банка и има за цел да подкрепи усилията на правителството за максимално оползотворяване на възможностите и да се определят най-ефективните варианти на политика за постигане на резултати в полза на всички български граждани.

През 2014 г. Групата на Световната банка ще започне работа по Систематичен анализ на страната. Стъпвайки на Стратегията за партньорство с България 2011-2013, този анализ ще има за цел да постави основите на новата рамка за партньорство със страната. Систематичният анализ ще трябва да идентифицира ключовите предизвикателства пред България, както и възможностите за ускоряване на напредъка по посока изпълнение на целите за изкореняване на бедността и споделяне на просперитета по социално икономически и екологично устойчив начин. Анализът ще се съсредоточи в частност върху въпросите на устойчивостта и интеграцията при постигане на споделен просперитет. В последващи дискусии с правителството и заинтересовани страни ще се очертае рамката за партньорство, ключов документ, който ще се фокусира върху приоритетните области, идентифицирани при анализа.

Карта на България

.

ПРОЕКТ РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

По-важни дати:
Одобрен на: 24 ноември 2009 г.
Активен от: 30 април 2010 г.
Приключване на: 31 декември 2015 г.
Финансиране в милиони щ. д.*:

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Изплатени*	*Неизплатени*
Заем от МБВР	118,7	16,5	94,4
Правителство на България	29,6		
Обща стойност на проекта	**148,3**		

* **Към 7 март 2014 г.**
Бележка: Възможни са разлики между изплатените средства и размера на финансирането поради нивото на обменния курс в момента на изплащане.

Като държава-членка на ЕС от 1 януари 2007 г., сред приоритетите на правителството на България са рехабилитацията и изграждането на мрежи за водоснабдяване и канализация с цел подобряване на предлаганите услуги и намаляване рисковете за здравето, както и привеждането на водопречиствателната дейност в съответствие с изискванията на европейските директиви. Три от осемте приоритетни язовира за водоснабдяване (Луда Яна, Нейковци и Пловдивци) са включени в проекта, а четвърти язовир (Студена) е включен за рехабилитация.

Цели на проекта

Дългосрочната цел на проекта е да се осигури непрекъснато снабдяване с вода, за да общностите в района на проекта. Целите на проекта са: (а) да се подобри надеждността и качеството на водоснабдяването на избраните населени места в проектния район и (б) да се подпомогнат общините в подобряване на капацитета за извършване на планови инвестиции. Тези цели са в съответствие с Националната стратегия по околна среда (2005-2014 г.), чиято цел е да „обезпечи добро качество и достатъчно количество вода за различни нужди".

Очаквани резултати и постижения до момента:

Проектът има три основни компонента: (а) дейности в подкрепа на изпълнението на проекта и консултантски услуги в подкрепа на цялостното изпълнение на проекта (б) изготвяне на регионални генерални планове на системи за водоснабдяване и канализация (ВиК) за цялата територия на страната с изключение на София; и (в) завършване на строителството на язовири „Луда Яна", „Нейковци" и „Пловдивци" и рехабилитацията на язовир „Студена", който в момента е в експлоатация и снабдява с вода град Перник.

Освен да отговори на проектните цели, изготвянето на регионални генерални планове и приоритизирането на краткосрочните и средносрочни инвестиционни планове ще доведе до инвестиции (финансирани от ЕС и други източници), което ще помогне на България да изпълни изискванията на европейските директиви за водния и водопречиствателния сектор и ще улесни икономическата и социална интеграция на страната в Европейския съюз. По този начин проектът значително ще спомогне България да изпълни поетите ангажименти по силата на европейското законодателство за околна среда. Всички 51 генерални планове са завършени и се очаква да бъдат одобрени до края на 2013 г..

Изпълнението на проекта отбеляза бавно начало. След промяна в обхвата и условията за изпълнение, през май 2011 г. проектът бе преструктуриран. Всички договори по компонента за подкрепа за проектното изпълнение се очаква да бъдат сключени до юни 2013 г. Компонентът за генералните планове (договорите за изготвяне на генерални планове бяха подписани през декември 2011 г.) е под ефективен надзор и изпълнението му напредва. Около 20 процента от проектните средства са разпределени, но разплащането е все още ниско. Стартът на строителството на първия язовир и водоснабдителна система („Пловдивци") се очаква да бъде даден през пролетта на 2014 г., като скоро след това се очаква да започне и рехабилитацията на язовир „Студена".

* Поради недостиг на средства (актуализираните оценки на разходите са по-високи от първоначалните оценки, и правителството на България не е в състояние да осигури съфинансиране), се очаква проектът да бъде преструктурирана отново, включително чрез отпадане строителството на един от язовирите (Нейковци) и продължаване на крайния срок до 31 декември 2017 година.

Ключови международни партньори:

Тясно сътрудничество по секторния диалог се поддържа с Европейската комисия (ЕК) и програма ДЖАСПЪРС Съвместна помощ за подкрепа на проекти в европейските региони).

ПРОЕКТ СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

По-важни дати:
Одобрен на: 4 ноември 2008 г.
Активен от: 16 април 2009 г.
Приключване на: 30 септември 2015 г.
Финансиране в милиони щ. д.*:

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Изплатени*	*Неизплатени*
Заем от МБВР	46.3	22.6	19.4
	0		
	0		
Обща стойност на проекта	**46.3**		

*** Към 7 март 2014 г.**

Бележка: Възможни са разлики между изплатените средства и размера на финансирането поради нивото на обменния курс в момента на изплащане.

България се присъедини към ЕС с доход на глава от населението, възлизащ едва на 37 процента от средния за Съюза. Тъй като анализите сочеха, че един от основните фактори за бедността е предаването й от поколение на поколение, с цел ускорено изравняване на стандартите на живот в страната с тези в ЕС и осигуряване на равни възможности за децата, българското правителство, с помощта на Световна банка, разработи *Проекта за социално включване*. Проектът има за цел да гарантира ранното включване на деца от социално уязвими и бедни семейства including Roma, and covers 69 municipalities, including the 28 district centers of Bulgaria with the largest population in the country.

Целта на проекта е да бъдат подпомогнати деца на възраст под 7 години от бедни и социално уязвими семейства, както и деца с увреждания в подготовката им за училище. Заради тежкото им социално положение, много деца от уязвими групи достигат училищна възраст без да имат необходимата предварителна подготовка. Те нямат еднаква стартова позиция със своите връстници и често отпадат от училище на доста ранен етап. Проектът ще допринесе за подобряване на положението на тези деца чрез използване на механизми за ранно включване, опазване на тяхното здраве и предоставяне на образователни възможности, както и чрез работа с родителите преди навършване на училищна възраст от децата. Проектът е насочен към маргинализирани семейства и такива с ниски доходи (включително деца с увреждания и други специални нужди) и ще съдейства за изграждане на устойчива програма за подготовка за училище чрез по-добро усвояване на средства от Европейския социален фонд.

Очаквани резултати и постижения до момента:

- Подобряване на готовността за училище на деца под седем години от семейства с ниски доходи, както и на деца с увреждания. Подобрената готовност за училище ще бъде измервана по степента на повишаване на когнитивните умения чрез използване на съответните инструменти за оценка.
- Подобряване благосъстоянието на децата, измерено чрез броя на децата на възраст под 7 години от маргинализирани семейства и такива с ниски доходи (включително деца с увреждания), записани в основни училища, детски градини и дневни центрове в участващите в проекта общини. Увеличаване обхвата на детските грижи като услуга, предоставяна на деца от семейства с ниски доходи и деца с увреждания на възраст под 7 години, измерено чрез увеличаване на (а) броя на родителите, преминали курсове за родителски умения; (б) броя на новозаписаните деца в детски градини и дневни центрове в резултат на дейностите по този проект (включително деца с увреждания); (в) дела на децата от бедни и маргинализирани семейства, постъпили в образователни заведения; (г) броя на новите места за деца в дневни центрове, открити по този проект; и (д) броя на обучените служители от детски градини и дневни центрове.

Няколко месеца след стартирането на проекта се наложи промяна в механизма на проектно управление и ревизия на документите за оценка на проекта и оперативния наръчник, което доведе до отлагане на началото изпълнение на проекта с година, година и половина. Проектът бе допълнително забавен от недостатъчните разходни лимити, наложени от правителството (в съзвучие с наложената строга фискална дисциплина). По този начин се натрупа забавяне от почти три години. Към момента на повечето места са приключили дейностите по изграждане на необходимата инфраструктура за социално включване съгласно одобрените 70 общински микропроекти. Въпреки това, към първоначалната дата на приключване на проекта - 31 октомври 2013 г. само рехабилитацията и разширяването на съществуващи детски градини и строежа на нови съоръжения в предучилищна възраст са в напреднал етап. За да се компенсират натрупаните закъснения и да се даде достатъчно време за прилагане мерките за социално включване и предучилищни образователни услуги, Банката и правителството приключиха цялостното преструктуриране на проекта през ноември 2013 г., което включва, наред с другото, удължаване на крайната дата на проекта до септември 2015 година. Пълното изпълнение на всички предвидени услуги за социално включване и предучилищно възпитание се очаква да започне през юли 2014 година.

Ключови партньори: Екипът на Световна банка работи в тясно сътрудничество с (а) Министерството на труда и социалната политика на Република България, което отговаря за цялостната политика, както и за управлението на проекта; (б) Министерството на финансите на Република България, който е основен партньор на Световна банка по всички заеми; и (в) Министерство на образованието, младежта и науката, Министерство на здравеопазването, Държавна агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане и други институции и неправителствени организации (НПО), които са заинтересовани лица в процесите и политиките на ранното включване и грижите за децата.

Ключови международни партньори: Европейският съюз (ЕС) чрез съответните служби, отговарящи за надзора на финансирането от Европейския социален фонд.

ПРОЕКТ УЛЕСНЯВАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА И ТРАНСПОРТА II

По-важни дати:
Одобрен на: 21 март 2007 г.
Активен от: 5 юни 2007 г.
Приключване на: 30 юни 2014 г.
Финансиране в милиони щ. д.*:

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Изплатени*	*Неизплатени*
Заем от МБВР	47.9	39.9	10.7
Правителство на България	16.0		
Обща стойност на проекта	**63.9**		

*** Към 7 март 2014 г.**

Бележка: Възможни са разлики между изплатените средства и размера на финансирането поради нивото на обменния курс в момента на изплащане.

Вторият проект за улесняване на търговията и транспорта се основава на ангажимента на България да подобри капацитета, ефективността и качеството на услугите на избрани гранични пунктове по външната граница на Европейския съюз с акцент върху Трансевропейската транспортна мрежа.

Цел на проекта

Проектът има за цел подобряване на физическата инфраструктура на граничните пропускателни пунктове (ГПП), по-голяма ефективност на митническите формалности и подобряване на комуникацията и обмена на информация за преминаване на границата, както и оптимизиране методите на работа на граничните служби.

Проектът включва четири компонента:

Компонент 1: Подобряване на физическия капацитет и условията на работа на избрани гранични пропускателни пунктове по външната граница на Европейския съюз; пропускателни пунктове, предимно на граничния пункт Капитан Андреево на границата с Турция, като останалите гранични контролно-пропускателни пунктове отпаднаха от проекта; митнически терминал в Свиленград и Видин, както и оборудването, или подобрения на инфраструктурата на пристанищата на Свищов, Варна и Бургас.

Компонент 2: Изграждане на обходен път до ГПП Капитан Андреево;

Компонент 3: Засилване на обмена на информация за преминаване на границата и оптимизиране методите на работа на граничните служби;

Компонент 4: Изграждане на капацитет и подкрепа за изпълнението на проекта.

Очаквани резултати и постижения до момента:

- През последната година времето за преминаване през границата на товарни камиони е намалено с 28 процента в сравнение с изходните данни за 2010 г.;
- Подобрена физическа инфраструктура на граничните пропускателни пунктове (Видин и Свищов – приключен, Капитан Андреево и Свиленград – в процес на изпълнение);
- По-голяма ефективност на митническите формалности чрез въвеждане на модерно оборудване, съоръжения и процедури;
- Подобрен достъп до ГПП Капитан Андреево и облекчен трафик в селището Капитан Андреево чрез построяване на нов обходен път до границата (приключен);
- Подобрена комуникация и обмен на данни за преминаване на границата и оптимизирани методи на работа на граничните служби;
- Изграден капацитет на заинтересованите лица.
- Проектът наскоро е преструктуриран и разширен. Към днешна дата, продължението е до 24 месеца.

Ключови партньори:

Екипът на Световна банка работи в тясно сътрудничество с: (а) Министерството на финансите (МФ), където се намира екипът за изпълнение на проекта; (б) Национална агенция „Митници" (НАМ); (в) Дирекция „Гранична полиция" (ДГП), която играе активна роля в изпълнението на проекта, особено по отношение на избраните гранични пропускателни пунктове (ГПП); (г) Агенция „Пътна инфраструктура" (АПИ), в частност по всички въпроси, свързани с пътя до ГПП Капитан Андреево; и (д) Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ).

Ключови международни партньори: Европейската комисия (ЕК). Световната митническа организация, Фронтекс.

ПРОЕКТ УКРЕПВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКО ФОНД (P118427)

По-важни дати:
Одобрен на: 14 април 2011 г.
Активен от: 14 март 2012 г.
Приключване на: 8 декември 2014 г.
Финансиране в милиони щ. д.*:

Финансираща страна	*Обем на финансиране то*	*Изплатени*	*Неизплатени*
Доверителен фонд на МФР	**203 000**	60,000	143,000
Обща стойност на проекта	**203 000**		

*** Към 7 март 2014 г.**
Бележка: Възможни са разлики между изплатените средства и размера на финансирането поради нивото на обменния курс в момента на изплащане.

НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКОФОНД

Цел на проекта:
Целта на безвъзмездната помощ е укрепване на способностите за стратегическо планиране и управление и техническия капацитет на българския Национален доверителен еко фонд (НДЕФ), което да доведе до: (а) подобрен капацитет за идентифициране и оценяване на проекти (за намаляване на емисиите на парникови газове), финансирани чрез продажба на международния пазар за търговия с емисии 290-те милиона предписани емисионни единици (кредити) на страната; (б) подобрено качество на проектните предложения и документацията, изисквана за финансиране от Европейския съюз; и (в) повишено участие в Схемата за търговия с емисии на ЕС.

Безвъзмездната помощ за укрепване на капацитета за финансиране и изпълнение на Националния доверителен еко фонд (НДЕФ) има за цел укрепване на НДЕФ в областите стратегическо планиране и технически и управленски капацитет, както и подпомагане на фонда, така че да е в състояние да отговори на изискванията, свързани с новата му роля на институция, отговаряща за зелените проекти в Националната схема за зелени инвестиции. Наред с това проектът ще координира реализацията на международно финансирани проекти, съответстващи на политиките и приоритетите на България в областта на екологията и климатичните промени и ще увеличи усвояването на международно финансиране от ЕС и други донори.

Като цяло, дейностите за институционално развитие са фокусирани върху четири основни аспекта: (а) актуализация на стратегическата визия и планиране; (б) актуализация на мрежите за съгласуваност и комуникация; (в) човешки ресурси; и (г) физически условия за ефективност. Тези четири аспекта са залегнали адекватно и в предложенията за съгласуваност и подобряване на капацитета на Съвета на директорите, персонала и групата експерти.

Проектът е разделен на два компонента:
Компонент 1: Ново институционално позициониране на Националния доверителен еко фонд
Компонент 2: Подобряване капацитета на Съвета на директорите, персонала и групата от експерти на НДЕФ

Очаквани резултати и постижения до момента:

- Изготвени са нова стратегия (2014–2020 г.) на НДЕФ и план да действие за периода 2014–2020 г., чието изпълнение е стартирано в три области: (а) съгласуваност и партньорство; (б) изготвяне на проект и пилотно изпълнение на нова информационно-разяснителна програма; и (в) подобряване капацитета на персонала, Съвета на директорите и групата от експерти.
- Подобряване капацитета на Съвета на директорите, персонала и групата експерти в областите стратегическо планиране, идентифициране и оценяване на проекти, процедури за възлагане на обществени поръчки и механизми за финансиране, със специален акцент върху Схемата за зелени инвестиции и проекти за въглеродно финансиране.

Ключови партньори: Изпълнително бюро на НДЕФ, Министерство на околната среда и водите, Министерство на финансите
Ключови международни партньори: Европейска комисия (ЕК).

ПРОЕКТ AES GEO ENERGY ВЕТРОЕНЕРГИЕН ПАРК КАВАРНА

По-важни дати:
Одобрен на: 11 септември 2008 г.
Подписан на: 2 декември 2008 г.
Финансиране от МФК (млн. щ.д.):

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Фискална година*
МФК	62,93	2009

Ветроенергиен парк Каварна е напреднал проект на зелено, разработен от корпорация AES и нейния български партньор, Geopower (GP) ООД. Проектът се състои от строителство и експлоатация на вятърен парк "Свети Никола" с генерираща мощност от 156 мегавата (MW), разположен в землището на община Каварна, Североизточна България, недалеч от висока равнина, простираща се на около 3 километра от брега на Черно море.

Вятърният парк ще се състои от 52 вятърни турбини с единична мощност 3 MW V90, произведени от фирма Vestas AS. Проектът ще включва 33/110 киловолта (KV) подстанция, която ще бъде свързана към националната електропреносна мрежа чрез 8 км преносна линия (T-Line). Проектът ще бъде изграден върху 52 парцела земя, всеки от около 1 дка (по един на турбина) и 6000 кв. м парцел за подстанцията на проекта. Само 6 хектара (60 декара) от тези площи ще бъдат използвани постоянно за работата на вятърния парк (което се равнява на 0,09% от общата площ на обекта). Всички парцели са собственост на GP и ще бъдат отдавани под наем на проекта в продължение на 20 години. Селскостопанска дейност ще продължи да се развива върху използваемата земя, която AES ще отдава под аренда на местните фермери.

Общата стойност на проекта се оценява от инвеститора на 260 млн. евро, която ще бъдат финансирана от AES и група заемодатели. Дългови инструменти ще бъдат осигурени по проекта от МФК, Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и УниКредит Груп.

Цели на проекта:
AES е най-големият независим производител на енергия в света, с богат опит в разработването на проекти и пазарна капитализация от около 14.7 млрд. щ.д. към началото на януари 2008 г. Компанията очаква, че когато бъде приключен, този проект ще бъде най-ефективният и най-чистият производител на електроенергия в България.

Очаквано въздействие на проекта:
Проектът ще увеличи инсталираната мощност на страната за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници. В момента почти 90 процента от производството на електроенергия в България идва от топлоцентрали и атомната централа. Увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници ще спомогне за намаляване на въглеродните емисии от топлоелектрическите централи, както и зависимостта от ядрената енергетика като втори основен източник на производство на електроенергия в страната. Проектът също така ще помогне да се отговори на необходимостта от нови мощности за производство на електроенергия на Балканите, които са нетен вносител на електроенергия.

Очаквано допълващо въздействие от МФК:
Проектът ще бъде най-големият по рода си в България и един от най-големите ветроенергийни проекти в Югоизточна Европа. С участието си в проекта МФК ще подкрепя усилията на България за съществено повишаване на производството на енергия от възобновяеми източници до желаните нива, което носи значително въздействие, тъй като проектът ще се превърне в еталон за подобни проектни дейности в страната и региона.

Наред с това, инвестицията на МФК в този проект ще осигури важен демонстрационен ефект за други инвеститори, тъй като тя представлява щемпел за одобрение на един знаков проект за вятърна енергия в България. Проектът ще помогне на страната да постигне целта си за 11 на сто енергия от възобновяеми източници от общите нужди до 2010 година и евентуално да послужи като база за сравнение в тази насока на други страни от Източна Европа. Освен това, МФК ще осигури дългосрочна подкрепа на инвеститорите в техния стремеж да развиват значително по мащаб производство на енергия от възобновяеми източници в региона с отпечатък върху околната среда.

Ключови партньори: ЕБВР, УниКредит Груп.

ПРОЕКТ СОЛАРЕН ПАРК КАРАДЖАЛОВО

По-важни дати:
Одобрен на: 8 март 2012 г.
Подписан на: 9 март 2012 г.
Финансиране от МФК (млн. щ.д.):

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Фискална година*
МФК	61,97	2012

Проектът (СП Караджалово) включва проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на слънчева фотоволтаична електроцентрала с върхово натоварване 60,4 мегавата (MWp) в Караджалово, община Първомай, област Пловдив, България.

Цялото количество електроенергия, генерирана от проекта, ще бъде продавано на Националната електрическа компания (НЕК), 100 процента дъщерно дружество на Министерството на енергетиката, икономиката и туризма, в рамките на 20-годишно споразумение за изкупуване на електрическа енергия, което ще гарантира фиксирана цена за включване на очаквано ниво от 485,6 лв./MWh (еквивалент на 248,3 евро/MWh).

Проектът е 100 процента собственост на ZBE Partners ЕООД, дружество със специална инвестиционна цел, което всъщност е собственост на AKWA Power (Саудитска Арабия), First Reserve (САЩ) и Crescent Capital (Турция).

Цели на проекта:

Общата стойност на проекта се изчислява на 181,4 млн. евро (вкл. ДДС). Инвестицията на МФК ще бъде под формата на (а) заем в размер до 45 млн. евро; и (б) търговски заем в размер до 45 млн. евро.

Очаквано въздействие на проекта:

1. Увеличаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници в България и подопомагане на страната в усилията ѝ за постигане на целите за ВЕИ, включително чрез диверсификация на енергийния микс от възобновяеми източници;
2. Свързаното с това изместване на топлоелектрическата енергия, което води до намаляване на емисиите от въглероден двуокис;
3. Демонстрационен ефект, който показва възможността за финансиране на големи по мащаб соларни проекти при ограничена ресурсна база и доказва жизнеността на българския ВЕИ сектор предвид приетите неотдавна изменения към Закона за енергията от възобновяеми източници.

Очаквано допълващо въздействие от МФК:

МФК ще предостави дългово финансиране за окончателно допълване на проектния финансов план на фона на силно ограничени капиталови пазари. Опитът на МФК в сектора и отпускането на търговски заем ще осигурят спокойствие на търговските участници предвид регулаторния риск в България.

Ключови партньори: УниКредит Груп.

ПРОЕКТ АДВАНС ТЕРАФОНД

По-важни дати:
Одобрен на: 19 юни 2008 г.
Подписан на: 24 юни 2008 г.
Финансиране от МФК (млн. щ.д.):

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Фискална година*
МФК, частен капитал	21,62	2008

Проектът включва инвестиция в подкрепа на разширяването на Адванс Терафонд (ATERA), акционерно дружество със специална инвестиционна цел, чиято основна дейност е свързана с инвестиции в земеделски земи и насърчаване на окрупняването на обработваемата земя в България.

ATERA е инвестиционен фонд за недвижими имоти (REIT), ориентиран главно към инвестиции в земеделски земи в България. Фондът е основан през април 2005 г. и е листван на Българската фондова борса (БФБ) от август същата година.

Фондът инвестира в земеделски парцели в страната, като осигурява на своите акционери регионално диверсифициране на портфейла. Той създава стойност чрез придобиване на парцели обработваема земя, които са в непосредствена близост един до друг и могат ефективно и ефикасно да бъдат обработвани. ATERA има за цел "концентрация на земя" (т. е. придобиване на парцели, разположени близо един до друг, макар и не задължително в съседство). Парцелите, намиращи се в непосредствена близост, могат ефективно и ефикасно да бъдат стопанисвани и ATERA се стреми да отдава под аренда на земеделските производители именно такава земя.

Цели на проекта:

Инвестицията на МФК позволява на дружеството да осъществи своите планове за разширяване. Тя подкрепя разширяването на един иновативен клас активи, който ще донесе значителни ползи чрез предоставяне на частния сектор решение на спешната необходимост от мерки за окрупняване на земеделските земи в България. Наред с това инвестицията ще подкрепи развитието на пазара на недвижими имоти и земеделските пазари. От консолидацията на земеделски земи се очаква да създаде възможности за инвестиции и растеж на ефективни и модерни земеделски производители, които, от своя страна, са от ключово значение за изграждане на конкурентно българско земеделие.

Очаквано въздействие на проекта:

Инвестицията на МФК в ATERA помага на дружество да си осигури необходимия капитал в подкрепа на плана за експанзия, а също така му позволява да разшири своя обхват и да ускори изпълнението на програмата за придобиване на земя, което на свой ред се очаква да подобри икономическата стойност на земеделската земя за местните земеделски стопани.

Ключови партньори: Карол АД.

ПРОЕКТ PETROCELTIC (БИВШ MELROSE)

По-важни дати:
Одобрен на: 21 юни 2007 г.
Подписан на: 28 юни 2007 г.
Финансиране от МФК (млн. щ.д.):

Финансираща страна	*Обем на финансирането*	*Фискална година*
Заем	15	2007
Заем	25.4	2013

Петроселтик Интернешънъл (Petroceltic International) придоби Melrose Resources PLC през 2012 г. Общата стойност на проекта включва 150 млн щ.д. за програмата на Петроселтик за проучване и развойна дейност, която включва основно капиталови разходи за развитие в Египет, България и Алжир, както и общи капиталови разходи през 2014 г. (чийто размер все още не е определен). Към МФК бе отправено запитване да предостави заем в размер до 100 млн. щ.д., паралелно с 400 млн. щ.д. финансов пакет, предлаган от търговски кредитори. Дългосрочният заем на стойност 500 млн. щ.д. ще позволи на Петроселтик да рефинансира съществуващия заем на стойност 300 млн щ.д. и да финансира текущата програма на дружеството за проучване и развитие.
В България Petroceltic притежава 100 процента от концесията за българското находище „Галата", което включва три лиценза за добив за газовите находища „Галата", „Каварна" и „Калиакра" и лиценз за проучване, всички разположени в плитката морска акватория на българското Черноморие.

Цели на проекта: в резултат на глобалното увеличение на сондажни и капиталови разходи в петролния и газовия сектор, очакваният план за капиталовите разходи на Петроселтик през следващите години се е увеличил. Компанията планира да подкрепи допълнителната програма за капиталовите разходи през следващите няколко години чрез увеличаване на настоящите заеми.

Очаквано въздействие на проекта:
- Насърчаване на разработването на находища и използването на природен газ:
България има ограничен местен добив на природен газ и вътрешният ѝ пазар за природен газ е все още в ранен етап на развитие. Разработването на находище „Галата", първият опит за добив на нефт и газ, предприет от частния сектор в България, подкрепи целите на правителството за включване на частния сектор и развитие на конкурентен пазар на газ. През 2005 г. компанията осигури 16 процента от потреблението на природен газ в страната. Проектът ще допринесе за запазване на това положително въздействие върху газовия сектор на страната. Освен това се очаква при изчерпване находище „Галата" да бъде използвано за газохранилище, което ще засили ролята на България в транзита на газ, със съответните ползи за генериране на приходи.
- Създаване и запазване на пряка и непряка заетост:
В българските операции на Петроселтик са заети над30 пряко назначени лица и средно 300 души нает по договор персонал годишно. Сто процента от прекия персонал и 70 процента от наетите по договор работници и служители са местни жители.
- Подкрепа за местните общности и доставчици:
В България компанията спонсорира дневен център за деца с увреждания чрез предоставяне на гориво за отопление през зимните месеци и в момента възстановява местна църква. Наред с това, с изключение на специализирано оборудване, Петроселтик има за цел да осъществява около 70 процента от поръчките чрез местни доставчици в Египет и 70 процента чрез местни доставчици в България.
- Ползи за правителството:
Текущата нетна стойност на съвкупните бъдещи приходи на правителството на България се очаква да достигне 5 млн. щ.д. в рамките на срока на предложената от МФК инвестиция.

Очаквано допълващо въздействие от МФК:
МФК има няколко важни роли в предложената инвестиция:
- Мобилизиране на финансирането: МФК е първата банка подкрепила Петроселтик на развиващите се нови пазари чрез финансиране на разработването на находище „Галата", последвано скоро след това от финансиране от МФК на египетските операции на Петроселтик . По-голяма част от активите на Петроселтик се намират в развиващи се пазари, които остават във фокуса на стратегията за растеж на компанията. Мелроуз признава, че развиващите се пазари са нестабилни, както се вижда и от опасенията, изразени неотдавна от финансовите пазари. Продължаващото присъствие на МФК като официален кредитор осигурява значителен комфорт както на дружеството, така и на търговските кредитори. Участието на МФК и намаляването *де факто* на политическия риск се считат от ключово значение за успешното построяване на съоръжението, не на последно място чрез предоставяне на дълг със срок, който ще бъде три години по-дълъг от този на търговските кредитори.
- Помощ при развитието на системите за екологично и социално управление на дружеството: МФК ще работи в тясно сътрудничество с компанията за подобряване на нейния капацитет за здравно, аварийно, екологично и социално управление на ниво страна и ще играе ключова роля в подпомагането на Petroceltic да развие корпоративна Система за социално и екологично управление (ССЕУ) в съответствие с новите стандарти за изпълнение на МФК.
- Увеличаване на ползите на местно ниво: подкрепа за местните общности чрез използване на експертния потенциал и международния опит на МФК в тази област.

Ключови партньори: Кралската банка на Шотландия (Royal Bank of Scotland).